

психологів, батьків у справі охорони життя і збереження здоров'я дошкільнят можна не лише захистити їх від небезпеки, а й закласти основи безпечної поведінки, підготувати до подальшого, більш самостійного життя. Безпека – це не просто сума засвоєних знань, а вміння правильно поводитися у різних ситуаціях.

У зв'язку із цим ті традиційні норми, які прийняті у дошкільних освітніх закладах, потрібно застосовувати частково, і більше уваги приділяти організації тих видів діяльності, під час яких діти набувають певний досвід і навчаються застосовувати свої вміння у реальному житті, на практиці.

Уникнути цих небезпек можна лише шляхом відповідного виховання і навчання дитини з раннього віку. Досягти бажаного результату допоможе грамотна організація роботи вихователя.

Отже, довкілля для дитини – це світ, що оточує її з перших днів життя, який має бути сприятливим, комфортним, розвивальним для всебічного розвитку малюка. Пізнання дитиною навколишнього світу починається зі сприймання предметного середовища і його негативних травмонебезпечних наслідків, і тільки спільна робота з педагогами, дітьми, батьками забезпечить дитині різноманітно та повно засвоїти навички практичної безпечної життєдіяльності й усвідомити, що її життя та здоров'я – це найдорожче багатство, а дотримання всіх правил безпечної поведінки вбереже їх від негативних наслідків.

Список використаної літератури

1. Формування основ безпеки життєдіяльності старших дошкільників: Актуальність і Необхідність. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://detkam.in.ua/formuvannya-osnov-bezpeki-jittyediyalnosti-starshih-doshkilen-v2.html>
2. Формування основи безпеки життєдіяльності дошкільнят як частину багатоаспектного явища соціального розвитку – реферат [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://referatbox.com.ua/5186-formirovanie-osnov-bezopasnosti-zhiznedeyatelnosti-doshkolnikov-kak-chast-mnogoaspektного-yavleniya-socialnogo-razvitiya.html/3>
3. Безпека вашої дитини [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dnz-alenka.jimdo.com/батькам-на-допомогу-1/безпека-життєдіяльності-дитини/>
4. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному навчальному закладі [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.bilatserkvadnz12.edukit.kiev.ua/metodichna_robota/bezpeka_zhittyediyalnosti_doshkilyaniv/

ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

*Кононенко Д.А.
м. Полтава*

Хоч поняття життєдіяльності існувало від початку існування людства, сам термін «життєдіяльність» порівняно новий. Цей термін з'явився з появою пілотованої космонавтики, але зараз він все ширше використовується в усіх сферах: ми говоримо про життєдіяльність села, міста, району, навіть про життєдіяльність мікроорганізмів, хоч це, як буде видно з подальшого тексту, не зовсім правильно.

«Життєдіяльність» складається з двох слів – «життя» і «діяльність», тому з'ясуємо спочатку зміст кожного з них.

Життя – це одна з форм існування матерії, яку відрізняє від інших здатність до розмноження, росту, розвитку, активної регуляції свого складу та функцій, різних форм руху, можливість пристосування до середовища та наявність обміну речовин і реакції на подразнення.

Життя є вищою формою існування матерії порівняно з іншими – фізичною, хімічною, енергетичною тощо. Невід'ємною властивістю усього живого є активність. Отже, активність є властивістю усього живого, тобто термін «життя» вже деякою мірою передбачає активну діяльність.

Діяльність є специфічно людською формою активності, необхідною умовою існування людського суспільства, зміст якої полягає у доцільній зміні та перетворенні в інтересах людини навколишнього середовища.

Отже, під життєдіяльністю розуміється властивість людини не просто діяти в життєвому середовищі, яке її оточує, а процес збалансованого існування та самореалізації індивіда, групи людей, суспільства і людства загалом в єдності їхніх життєвих потреб і можливостей.

Безпека життєдіяльності (БЖД) – це галузь знання та науково-практична діяльність, спрямована на вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їхніх властивостей, наслідків їхнього впливу на організм людини, основ захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек, а також на розробку і реалізацію відповідних засобів та заходів щодо створення і підтримки здорових та безпечних умов життя і діяльності людини як у повсякденних умовах побуту та виробництва, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

Кожна людина відчуває небезпеку інтуїтивно і розуміє значення її по-своєму. Згідно з висновками експертів ООН, більшість людей пов'язують відчуття небезпеки з буденними проблемами і повсякчасними клопатами, а не ґрунтують його на побоюванні глобальних катастроф чи міжнародних конфліктів. Захист житла, робочого місця, достатку, здоров'я, довкілля -- основні проблеми безпечного самопочуття людини. Відчуття небезпеки має також глибоко індивідуальний відтінок, який головним чином залежить від:

- рівня соціального і духовного розвитку особистості;
- ситуації і суспільного устрою, які позитивно чи негативно впливають на світосприйняття громадянина.

При ідентифікації небезпек необхідно виходити з принципу «все впливає на все», тобто джерелом небезпеки може бути все живе і неживе, а підлягати небезпеці також може все живе і неживе.

Джерелами (носіями) небезпек є:

- природні процеси та явища;
- елементи техногенного середовища;
- людські дії, що криють у собі загрозу небезпеки.

Першоджерелами цих небезпек є незадовільний матеріальний стан, погані умови проживання, страйки, повстання, революції, конфліктні ситуації на міжнаціональному, етнічному, расовому чи релігійному ґрунті.

Джерелами політичних небезпек є конфлікти на міжнаціональному та міждержавному рівнях, духовне гноблення, політичний тероризм, ідеологічні, міжпартійні, міжконфесійні та збройні конфлікти, війни. І все ж більшість джерел небезпек мають комбінований характер.

Природно-техногенні небезпеки – смог, кислотні дощі, пилові бурі, зменшення родючості ґрунтів, виникнення пустель та інші явища, породжені людською діяльністю. життєдіяльність людини небезпека техногенний

Природно-соціальні небезпеки – химерні етноси, наркоманія, епідемії інфекційних захворювань, венеричні захворювання, СНІД та інші;

Соціально-техногенні небезпеки – професійна захворюваність, професійний травматизм, психічні відхилення та захворювання, викликані виробничою діяльністю, масові психічні відхилення та захворювання, викликані впливом на свідомість і

підсвідомість засобами масової інформації та спеціальними технічними засобами, токсикоманія.

Коли говорять про такі джерела небезпеки, як професійна захворюваність, професійний травматизм тощо, то мають на увазі не захворювання однієї особи, конкретний вид хвороби, травму чи нещасний випадок, а явище в певній галузі, регіоні, країні, яке призводить до зменшення продуктивного потенціалу суспільства, соціальної напруженості, підвищення загальної захворюваності населення, а інколи і до соціальних конфліктів, які вже своєю чергою є носіями різного роду небезпечних та шкідливих факторів.

Слід чітко усвідомлювати, що наявність джерела небезпеки ще не означає того, що людині чи групі людей обов'язково повинна бути спричинена якась шкода чи пошкодження. Існування джерела небезпеки свідчить передусім про існування або ж можливість утворення конкретної небезпечної ситуації, при якій буде спричинена шкода. До матеріальних збитків, пошкодження, шкоди здоров'ю, смерті або іншої шкоди призводить конкретний вражаючий фактор.

Під вражаючими факторами розуміють такі чинники життєвого середовища, які за певних умов завдають шкоди як людям, так і системам життєзабезпечення людей, призводять до матеріальних збитків. За своїм походженням вражаючі фактори можуть бути:

- фізичні, в тому числі енергетичні (ударна повітряна чи водна хвиля, електромагнітне, акустичне, іонізуюче випромінювання, об'єкти, що рухаються з великою швидкістю або мають високу температуру тощо);

- хімічні (хімічні елементи, речовини та сполуки, що негативно впливають на організм людей, фауну та флору, викликають корозію, призводять до руйнації об'єктів життєвого середовища);

- біологічні (тварини, рослини, мікроорганізми);

- соціальні (збуджений натовп людей) та психофізіологічні.

Залежно від наслідків впливу конкретних вражаючих факторів на організм людини вони в деяких випадках (наприклад, в охороні праці) поділяються на шкідливі та небезпечні.

Шкідливими факторами прийнято називати такі чинники життєвого середовища, які призводять до погіршення самопочуття, зниження працездатності, захворювання і навіть до смерті як наслідку захворювання.

Небезпечними факторами називають такі чинники життєвого середовища, які призводять до травм, опіків, обморожень, інших пошкоджень організму або окремих його органів і навіть до раптової смерті.

Хоча поділ вражаючих факторів на небезпечні та шкідливі досить умовний, бо інколи неможливо віднести який-небудь фактор до тієї чи іншої групи, він ефективно використовується в охороні праці для організації розслідування та обліку нещасних випадків та професійних захворювань, налагодження роботи, спрямованої на розробку заходів і засобів захисту працівників, профілактику травматизму та захворюваності на виробництві.

За характером та природою впливу всі небезпечні та шкідливі фактори поділяються на чотири групи: фізичні, хімічні, біологічні, психофізіологічні.

Небезпечні та шкідливі фактори дуже часто бувають прихованими, неявними або ж такими, які важко виявити чи розпізнати. Це стосується будь-яких небезпечних та шкідливих факторів, так само як і джерел небезпеки, які породжують їх.

Необхідно мати на увазі, що поділ на джерело небезпеки, небезпечну ситуацію та небезпечний фактор проводиться залежно від завдання, яке ставиться, передусім, від рівня системи «людина – життєве середовище», яка розглядається.

В наш цивілізований, технічно розвинений час людство залишається залежним від природних явищ, які досить часто мають катастрофічний характер. Виверження вулканів, землетруси, посухи, селеві потоки, снігові лавини, повені спричиняють загибель багатьох тисяч людей, завдають величезних матеріальних збитків.

Швидка урбанізація та індустріалізація, різке зростання населення планети, інтенсивна хімізація сільського господарства, посилення багатьох інших видів антропогенного тиску на природу порушили біологічний кругообіг речовин у природі, пошкодили її регенераційні механізми, внаслідок чого почалося її прогресуюче руйнування. Це поставило під загрозу здоров'я та життя сучасного та майбутніх поколінь людей, існування людської цивілізації.

У природі і суспільстві окремі явища не існують відірвано одне від одного, вони взаємопов'язані та взаємозумовлені. У своїй діяльності ми повинні враховувати цю об'єктивну дійсність з її зв'язками та взаємовідносинами. І якщо нам необхідно пояснити будь-яке явище, то передусім слід розкрити причини, що породжують його.

Список використаної літератури

1. Основи безпеки життєдіяльності. Підручник. – К., 2000.
2. Безпека життя і виробничої діяльності. – Харків, 2001.
3. Джигирей В.С., Шидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2000.

ТЕРОРИЗМ ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Наумочкіна Т.О.
м. Полтава*

***Анотація.** У статті розглядається тероризм як соціальне явище, визначається його сутність та форми прояву. Встановлені сучасні ознаки терористичної діяльності.*

***Ключові слова:** тероризм; терористична діяльність; терористичний акт.*

Тероризм як соціальне явище існує вже не перше століття, але й досі у науковій літературі немає установленого його визначення. Тому що існують різні законодавчі підходи до поняття тероризму та ознак складу терористичних злочинів у національних правових системах. Визначення тероризму у законодавчих актах низки країн суттєво різняться між собою, до того ж вони не завжди відповідають міжнародним актам щодо протидії тероризму [1]. Через це аналогічні дії з ознаками тероризму за кримінальним законодавством різних держав можуть кваліфікуватися або як терористичний акт, або як інший злочин (наприклад, диверсія, бандитизм, посягання на життя державного чи громадського діяча тощо) [2].

Будь-яка терористична діяльність здійснюється цілеспрямовано й завжди передбачає наявність певної мети. Реально сам терористичний акт не призводить до досягнення декларованих цілей. Часто це лише привід для демонстрації терористами своїх вимог і можливостей [7]. Отже, слід вирізняти головну та проміжні цілі терористичної діяльності.

Головна (генеральна, стратегічна, кінцева) мета тероризму полягає у досягненні певних політичних, релігійних чи інших соціальних змін. Вона формується ідеологією терористів, публічно оголошується як конкретна вимога, визначає суб'єктів впливу, а також контингент осіб, які можуть бути залучені до терористичної діяльності. Ця мета має незаконний характер і у груповій свідомості терористів є недосяжною інакшим